

İKV BİLGİ NOTU

AB'DE SÜRDÜRÜLEBİLİR BALIKÇILIĞIN DURUMU RAPORU

Tunç İbrahim Ceylan, İKV Uzman Yardımcısı

Avrupa Komisyonu, 7 Haziran 2024 tarihinde, "AB'de Sürdürülebilir Balıkçılık: Mevcut Durum ve 2025 için Yönelimler" başlıklı bir tebliğ¹ kabul etti. İlgili tebliğ, Komisyonun AB'de balıkçılığın hâlihazırdaki durumuna dair yaptığı değerlendirmelerin bu yılki çıktılarını içeriyor. Ayrıca mevcut durumda ve yakın gelecekte ilgili politika alanına ilişkin fırsatları ve riskleri kamuoyuna sunarak konuya dair farklı görüşlere yer vermek istiyor. Komisyonun atmayı planladığı adımları da duyuran raporun, balıkçılık sektörünün ve balıkçıların direnç düzeylerini artırmak, balık rezervlerinin sürdürülebilir azami kazanım (*maximum sustainable yield*) seviyelerine yükselmesini sağlamak ve sağlıklı stokların devamını garanti etmek amaçları da bulunuyor.

2003 yılına kıyasla artık çok daha az balık rezervinde aşırı avlanma yapıldığını ifade ediyor ve daha iyi yönetilen sağlıklı rezervlerin, balıkçılara sosyo-ekonomik fayda olarak geri döndüğünü belirtiyor. Ancak burada enerji fiyatlarının, yaşanan düşüşe rağmen balıkçılar için ciddi bir külfet oluşturmaya devam ettiğinin de altı çiziliyor. Bu hususta balıkçılık ve su ürünü yetiştiriciliği sektörlerindeki enerji geçişini sağlamaya yönelik Komisyon tarafından atılan adımların oldukça önemli olduğu, fosil yakıt kaynaklarına bağımlılığı azaltacak bu adımlarla ilgili sektörlerde bir direnç yaratılacağı ifade ediliyor.

Tebliğde, Kuzey-Doğu Atlantik bölgesindeki balık rezervlerinin sağlıklı olarak nitelenebilecek düzeylerde varlıklarını sürdürdükleri belirtilirken, bu seneki sonuçların ilgili bölgede sürdürülebilirlik konusunda şimdye dek alınmış en iyi sonuçlar olduğuna vurgu yapıyor.

Akdeniz ve Karadeniz'e bakıldığında, bu denizlerdeki balık rezervlerinin giderek iyileştiği ve sağlıklı seviyeye doğru katedilen mesafenin izlendiği görülüyor. Bununla beraber rapor, bu iki deniz için balıkçılık ölüm oranlarının (*fishing mortality rate*), şu ana dek ölçülmüş en düşük seviyede olsa da hâlâ sürdürülebilirlik için hayati olan %20'nin üzerinde seyrettiğini ifade ederek ekosistemin korunması ve kendini idame ettirecek düzeyde iyileşmesi için daha fazla çabaya ihtiyaç duyulduğunu not ediyor.

Baltık Denizi'nde ve bu denize dökülen nehirlerde ise durumun oldukça endişe verici olduğu belirtiliyor. İlgili havzanın, balık popülasyonuna ve biyoçeşitliliğe olumsuz etkisi doğrudan görülen ötrofikasyon (sudaki besin maddelerinin artarak zaman içinde sudaki

¹ European Commission, "Communication from the Commission to the European Parliament and the Council, Sustainable Fishing in the EU: State of Play and Orientations for 2025," 07.06.2024, https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/document/download/eb3bec4b-2362-4382-b2cb-17db1f049771_en?filename=COM-2024-235_en.pdf

çözünmüş oksijen miktarını aşağı çekmesi) ve çeşitli kirleticiler gibi sebeplerle çok fazla baskıya maruz kaldığı ifade edilerek bölgede AB kurallarının uygulanmasında açıklar ve eksiklikler olduğundan bahsediliyor. Avcılığı yapılan 10 balık türünden dördünün, yalnızca diğer türler avlanırken ava takılanlardan ibaret olduğu, bizzat hedef seçilmek için rezervlerin çok azaldığına dikkat çekiliyor.

Tebliğde, iklim krizinin geçimini balıkçılıktan sağlayanlar için azalan balık stoklarıyla birlikte öngörülemezlikler ve belirsizlikler getirdiğine işaret edilirken, aşırı avlanılan balık rezervlerinden geçimini sağlayan balıkçılar için de benzer bir bilinmezlik durumundan söz edilebileceği vurgulanıyor. Yasal olmayan, bildirilmeyen ve düzenlenmemiş balıkçılığın balık rezervlerinin sürdürülebilirliğini tehdit ettiği belirtiliyor ve koruma ve kontrol mekanizmalarının işletilmesi için daha fazla çaba gerektiği vurgulanıyor.

Komisyon Üye Devletleri, danışma konseylerini, sektör paydaşlarını ve halkı, 31 Ağustos 2024 tarihine dek ilgili konularda ve tebliğe ilişkin geri bildirim vermeye davet ediyor. Ardından Komisyon, 2025 yılı için Atlantik ve Kuzey Denizi, Baltık Denizi ve Akdeniz ve Karadeniz için fırsatları ortaya koyan üç teklif hazırlayacak. Ekim ve aralık aylarında ise AB Konseyi, 2025 için teklif edilen kotaları görüşerek karara bağlayacak.²

---

² European Commission, "Progress on recovery of fish populations, but more efforts needed to build resilient and sustainable fisheries sector," 07.06.2024, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3141